

Ödeshögs kommun

Handlingsplan med riktlinjer avseende våldsbejakande extremism

Antagen av kommunfullmäktige 2018-02-05, § 3

Denna handlingsplan ska kompletteras med konkreta rutiner för respektive enhet som har en aktiv del i det förebyggande och avhjälpande arbetet. Att förebygga förekomst av våldsbejakande extremism är av stor betydelse för att förhindra att odemokratiska initiativ får fäste i Ödeshögs kommun. Fokus bör läggas på förebyggande aktiviteter, det involverar många förvaltningar och enheter inom kommunen.

Den generella kunskapsnivån bör höjas hos alla delaktiga aktörer lokalt. I det förebyggande arbetet finns behov och insatser från många förvaltningar och enheter. För att på bästa sätt arbeta mot våldsbejakande extremism måste samverkan ske med aktörer på alla nivåer såväl nationellt, regionalt som lokalt.

1. De våldsbejakande miljöerna

Schematiskt kan man dela upp hoten i tre huvudgrupper. Dels extremer på höger- och vänsterkanten, dels religiösa extremister. Till detta bör också läggas till "Den ensamme tyste" som kan återfinnas i alla tre grupperna och som nästan obemärkt kan sitta vid sin dator och radikaliseras.

a) Vit makt-miljön

Denna miljö utgör ett hot mot enskilda, framförallt angrips personer med utländsk bakgrund, HBTQ-personer samt politiska motståndare.

b) Den vänsterautonoma miljön

Denna miljö utgår från en ideologisk målsättning och hotar och attackerar förtroendevalda, myndighetspersoner och meningsmotståndare. Målet är att skapa ett klasslöst samhälle utan någon auktoritet som styr.

Deras främsta motståndare är personer inom vit makt-miljön och kampen mot fascism och rasism. Man är positivt inställd till mångkultur, feminism och HBTQ-personers rättigheter men anser att det demokratiska systemet inte är tillräckligt och ska därför sättas ur spel.

c) Religiös extremism

I Sverige har den religiösa extremismen tidigare mest utgjorts av högerorienterad kristen fundamentalism. Under senare år har bilden förändrats och vi ser idag en ökning av en islamistisk al-qaidainspirerad ideologi med rötter i den militanta jihadismen. (Jihad står för religiös kamp).

Ödeshögs kommun

På senare tid kan vi se en ökat fokus på IS som framförallt är aktiva i Syrien och Irak.

2. Fyra vägar in

BRÅ och Säkerhetspolisen har tagit fram en schematisk bild av fyra vägar in i radikaliserings, som kan fungera som hjälp när man försöker förstå vad som händer.

a) Utagerarens väg

Ofta en person med problemfylld bakgrund. Det kan handla om missbruk, krigstrauma eller kriminalitet. Det är en ungpersn, oftast kille som aktivt söker spänning och lockas av den våldsamma miljön.

b) Grubblarens väg

Grubblaren är en person som söker svar på frågor om livet. Ingången är sällan våldsam utan vägen till extremism går via ideologiska studier. Ofta är denna till personlighet till en början lugn och lite tillbakadragen.

c) Familjens väg

Här pratar vi om "det svarta överlämnandet". Familjemedlemmar eller andra närstående har själva extrema åsikter eller godkänner de ställningstagande som görs. För det mesta kommer dessa från familjer med ingen eller liten kontakt med personer av andra livsåskådningar.

d) Kontaktsökarens väg

För kontaktsökaren är det gemenskap och närhet som är det typiska. Det kan handla om en slump vilken typ av organisation man hamnar i. Många av de extrema organisationerna är duktiga på att locka till sig sökaren genom att erbjuda samhörighet och en gemensam yttre fiende.

3. Push och Pullfaktorer

Även om grupperna skiljer sig radikalt åt varandra så finns det stora likheter i vads om lockar personer in i extrema miljöer. Ofta handlar det om känslomässiga orsaker och man pratar inom forskningen om push- and pullfaktorer.

Push faktorerna är det som genom yttre påverkan styr en individ mot våldsbejakande miljöer medan pullfaktorer är sådant som lockar till en radikaliserings.

Nedan följer några exempel på de respektive begreppen:

Pushfaktorer

- Upplevelser av utanförskap
- Identitetssökande
- Söker spänning

Ödeshögs kommun

- Låg självkänsla
- Starkt samhällsengagemang
- Globala orättvisor
- Upplevda besvikelser kring demokrati och samhälle

Pullfaktorer

- Känsla av makt och kontroll
- Status att vara någon
- Social gemenskap
- Övertygelse om att handla rätt
- Trygghet och känslan av att hitta hem

Självklart finns det andra orsaker men en kombination av dessa finns ofta med när man utreder personers engagemang i en extrem organisation

4. Syfte och mål med handlingsplan för våldsbejakande extremism

Syftet med handlingsplanen mot våldsam extremism är att ge en framtida organisation ett bra stöd i kampen mot alla former av våldsam extremism, såväl i det förebyggande arbetet som i hanteringen av en händelse. En händelse kan vara en situation av misstänkt eller pågående radikaliserings. Det kan också vara en situation där vi måste hantera en händelse där en familj har närstående som redan anslutit sig till en våldsbejakande organisation.

Målet är att i god tid kunna motverka radikaliserings och hantera ett läge där medborgare hamnat i omständigheter där våldsam extremism finns med i bilden.

5. Genomförandet

Det är viktigt att det förebyggande arbetet bedrivs på olika nivåer

- Generella förebyggande insatser
- Specifika förebyggande insatser
- Individinriktade förebyggande insatser

6. Generella förebyggande insatser är insatser som omfattar alla

- Att upprätthålla ett tillåtande klimat i kommunen är ett gemensamt arbete för alla.
- En dialog med lokala idrottsföreningar, trossamfund och ideella organisationer är också en viktig del i arbetet.
- Anställda i kommunen bär ett extra ansvar att dels genom egen handling se till att inte kränka eller utestänga människor i sin närhet, dels att utan dröjsmål göra chefer och andra ansvariga medvetna om eventuella missförhållanden på sin arbetsplats.
- Chefer i kommunen ska känna till innehåller i handlingsplanen och informera på arbetsplatsträffar om planens mål och syfte.

Ödeshögs kommun

- Kommunledningen ska tillse att chefer och övriga medarbetare får möjlighet att skaffa sig ökad kunskap.

7. Specifika förebyggande insatser

Vid insatser för specifika problem eller för unga i riskgrupp, ska användas redan befintliga samverkansorgan som KomBrå (skola, polis, socialtjänsten, räddning/säkerhet och fritid) genom sitt förebyggande arbete hantera olika situationer med våldsam extremism tills ansvariga har utsetts. Arbetsgruppen ansvarar för att identifiera aktuella enheter i arbetet mot våldsam extremism och initiera framtagning av rutiner och arbetssätt för respektive enhet. KomBrå ansvarar för att ta fram utbildning.

8. Individinriktade förebyggande insatser

Dessa insatser riktar sig direkt till enskilda personer med riskbeteende. Det kan handla om att utreda, anpassa erbjudanden och åtgärder som stöd till den enskilde. De som kan arbeta förebyggande inom detta område är oftast pedagoger, socialarbetare, mentorer och övrig personal som arbetar med unga.

9. Struktur och omfattning

Arbetet och samverkan mot våldsbejakande extremism bör inkluderas i befintlig struktur inom respektive förvaltning utifrån demokratiska principer. Rutiner och arbetssätt ska fokusera på det förebyggande arbetet men vid en faktisk händelse med koppling mot våldsbejakande extremism ska detta självklart var tydligt i hanteringen också.

10. Sammanfattning

Oavsett problematik handlar det alltid om människor. Det är därför viktigt att sätta individen och ideologin i centrum. Genom att söka tillit och arbeta utifrån möjligheter och respekt skapar vi ett samarbetsklimat där vi får mycket mer hjälp av den man arbetar med än om vi talar maktspråk. I vissa fall kan det naturligtvis bli nödvändigt att agera kraftfullt men även då måste vi vara tydliga att det är handlingen som bestraffas inte individ en. I det förebyggande arbetet ska vi sträva efter att bygga utifrån den verksamhet som redan finns och inte skapa nya projekt.

Ödeshögs kommun

Tidplan, aktiviteter samt arbetsfördelning

Aktivitet	Deltagare	Slutdatum
Hur ska personal agera vid signaler och/eller misstanke när de kommer i kontakt med personer som är i risk för att hamna i, eller redan befinner sig i våldsbejakande extremistgrupperingar.		
Stöd till enskilda som är på väg in i, eller redan befinner sig i extremistiska våldsbejakande miljöer		
Stöd för anhöriga till personer som anslutit sig till våldsbejakande extremistiska rörelser.		
Saneringsarbete vid affischering och liknande		
Samverkansforum och deltagande samt en beskrivning hur en långsiktig samverkan med berörda aktörer inom civilsamhället samt polisen ska se ut		
Kommunikation med medborgare		
Utreda när föreningar eller enskilda med koppling till extremistiska våldsbejakande miljöer vill ha tillgång till kommunens lokaler.		